

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skolefterretninger

fra

Kolding lærde Skole

for

Skoleaaret 1839 : 40.

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen

i September 1840

af

Johannes Grønlund,

Skolens Rektor.

Odense.

Trykt hos S. Sempel.

1840.

Det Circulaire af 14 Septbr. 1839 har den Kongelige Direction for Universitet og de lærde Skoler meddeelt Skolernes Rectorer Følgende til Efterretning og videre Bekjendtgørelse:

„Directionen kan ikke andet, end ansee det som en vigtig Gjenstand for sin Opmærksomhed, at fremme en mere udbredt og fuldstændig Kundskab end hidtil har fundet Sted, om Alt, hvad der foregaaer i de lærde Skoler, og som Følge deraf en mere levende og frugtbar Berørelse, saavel mellem samtlige lærde Skoler indbyrdes som mellem hver enkelt Skole og vedkommende Byes eller Omegns Beboere, hvis Interesse og Velbillie for Skolen det ogsaa maa ansees som magtpaaliggende at vække og vedligeholde.

I dette Diemed og i Henhold til Frdn. 7 Novb. 1809 § 89, vil Directionen herefter have det anseet som Pligt for enhver af de lærde Skolers Rectorer eller Bestyrere, til den offentlige Hovedexamen i Skolen at indbyde ved et trykt Program, indeholdende en videnskabelig Udarbeidelse i Forbindelse med Efterretninger om Skolen, saaledes som allerede i nogle Aar har fundet Sted i enkelte Skoler, eller i det mindste sidstnævnte Efterretninger alene.

Maaget det saaledes ikke er nødvendigt, at Programmet indeholder nogen videnskabelig Afdeling, maa saadant dog ansees ønskeligt, da Directionen ikke kan paatvivle, at jo ved enhver Skole ville, foruden Rectoren eller Overlæreren, ogsaa blandt de øvrige Lærere findes Flere, som kunne paatage sig et saadant Arbejde, hvilket heller ikke vil kunne

medføre særdeles Byrde for Skolen, da det kan forfattes af hvilken som helst af Skolens Lærere efter Omgang. Som Gjenstand herfor maatte helst vælges mindre Afhandlinger over et for Skolemanden almeeninteressant, eller og over historiske og andre Emner, fremdeles Taler, Oversættelser o. s. v. Programmets anden befalede eller officielle Afdeling bør forfattes af Skolens Rector og indeholde alle saadanne Efterretninger om Skolens indre Forfatning og Virksomhed i det sidstforløbne Skoleaar, som kunne have Interesse for Skolernes Lærere og Disciple eller for Publicum ialmindelighed, navnlig om Discipelantallet, Disciplenes Af- og Tilgang, Udfaldet af Examen Artium, de benyttede Timetabeller, Lære- og Læsebøger, de i hvert Skoleaar gjenomgaaede Pensa, Forandringer i Lærerpersonalet, Bibliothekernes Tilvært, Beneficiernes Fordeling, og overhovedet om enhver Foranstaltning, der vedkommer saavel Undervisningen som Skolen i det Hele, og endelig det Vigtigste om Skolens oeconomicke Forfatning, om de Gaver, der maatte tilflyde den, og saa fremdeles."

Denne Bekjendtgjørelse maa nødvendigviis fremkalde de glædeste Forhaabninger hos Enhver, der interesserer sig for Skole og Undervisning, da den, foruden at bevirke en større Eenhed i Undervisningsplanen og en engere Forbindelse imellem Landets forskjellige Skoler, ogsaa tillige vil give Anledning til, at mange Ting blive bragte paa Bane, der vedkomme Skolevæsenet i Almindelighed, og at et kraftigt Nyk i Maskinen vil sætte den i ras og munter Gang, og saaledes befordre en livligere Landsudvikling. Det er et glædeligt Tidens Tegn, at, just som en friere Udvikling har begyndt at gytte sig i flere Retninger, og Livet at slaae med stærkere Slag i mange Aarer, er der ogsaa givet Skolerne en Leilighed til at vise fornyet Liv, og i hvorende Op-

sving at stræbe mod Fuldkommenheds Maal. Ogsaa Forfatteren af disse Linier gjennemtrængtes af en levende Glæde ved Tanken om denne Foranstaltnings Gavnlighed og om alt det Gode, der maa fremkomme af denne Idæernes Udverling af denne nærmere Berørelse og kraftigere Samvirken til Skoleungdommens og altsaa ogsaa til Menneskeslægtes Forædling, en Samvirken, der vil fremtræde som et nyt og lysende Tidspunkt i vort Skolelivs Historie.

Saaledes ere Skoleefterretninger, hvad jeg alt tidligere har erkjendt, bleven en nødvendig, men Afhandlinger en blot ensfælg Deel af Skoleprogrammer. *)

Den før det forløbne Skoleaar af den kongelige Direktion approberede Lektionstabel var fra Oktbr. 1839 saaledes, som det følgende Blad udviser. Bogstaverne betyde: Bj.: Overlærer Bjerregaard, Br.: Adjunkt Bryndum, B.: Adj. Bang, J.: Adj. Jürgensen, W.: Konstit. Lærer Wittrup, E.: Læmelærer, Bataillonschirurg Eschricht, F.: Læmelærer Filstrup, Gr.: Grønlund.

*) Denne Gang vil der her fra Skolen blot blive leveret de første. Thi vel var det min Hensigt at anvende nogle Blade paa Besvarelse af en Recension af mit „Forsøg til en Oversættelse af Ciceros Værf: De Oratore, der i Tidsskrift for Litteratur og Kritik er blevet recenseret af Rektor og Ridder Flemmer. Men da jeg dog maa indrømme, at min ærede Recensent flere Steder har Ret i sine Bemærkninger, der vel kun ofte angaae Smaating, men dog ogsaa indeholde væsentlige Berigtigelser; saa har jeg opgivet mit Forsæt og opgiver maaskee den hele Oversættelse, hvortil jeg allerede har betydelige Brudstykker af den første Bog, med mindre det maatte lykkes mig at vinde en Mand til Bedømmer af Oversættelsen før dens Udgivelse, saaledes som forud Prof. Worm af Livius; thi noget Ufuldkomment ønsker jeg ikke at levere. Skulde min ærede Recensent være dertil at formaa, da vilde Intet glæde mig mere.

Lektions-

for Kolding lærde Skole

	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.
8-9.	4. Religion W. 3. Græsk . Br. 2. Latin . Bj. 1. Skrivning F.	Hebraisk . . B. Latin . . . Bj. Græsk . . . Br. Fransk . . . J.	Arithmetik . W. Græsk . . . Br. Latin . . . Bj. Dansk . . . B.
9-10.	4. Latin . Gr. 3. Latin . Bj. 2. Historie Br. 1. Religion W.	Græsk . . . Bj. Historie . . Br. Religion . W. Latin . . . J.	Latin . . . Gr. Latin . . . Bj. Historie . . Br. Religion . . W.
10-11.	4. Græsk . Bj. 3. Religion W. 2. Naturhist. G. 1. Geographi W.	Tydsf . . . Gr. Geometri . W. Latin . . . Bj. Historie . . Br.	Græsk . . . Bj. Tydsf . . . Gr. Arithmetik . W. Latin . . . J.
11-12.	4. Lat. Gra. Bj. 3. Arithm. W. 2. ——— 1. Fransk . . J.	Latin . . . Gr. Hebraisk . . B. ————— Naturhistorie G.	Geometri . . W. Hebraisk . . B. ————— Skrivning . . J.
2-3.	4. Historie Br. 3. Dansk . . B. 2. Latin . . Bj. 1. Latin . . J.	Lat. Stiil Gr. Lat. Stiil . Bj. Geometri . W. Tydsf . . . J.	Historie . . Br. Religion . . W. Fransk . . . B. Tydsf . . . J.
3-4.	4. Lat. Stiil Gr. 3. Fransk . B. 2. Lat. Stiil Bj. 1. Historie. Br.	Lat. St. og Lat. G. Lat. Stiil . Bj. Geographi Br. Latin . . . J.	Lat. Stiil . Gr. Geographi . Br. Dansk . . . B. Latin . . . J.
4-5.	4. Latin . . Gr. 3. ——— 2. Fransk . . B. 1. Regning . J.	Historie . . Br. Tydsf . . . Gr. Lat. Stiil. Bj. Regning . . J.	Tydsf . . . Gr. ————— Græsk . . . Br. —————
5-5½.	4. Deklama= tion Gr.	3. Deklama= tion Gr.	

t a b e l

for Skoleaaret 1839-40.

Torsdag.	Fredag.	Løverdag.
Hebraisk B.	Religion . . . W.	Hebraisk B.
Latin Bj.	Græsk Br.	Latin Bj.
Græsk Br.	Latin Bj.	Græsk Br.
Skrivning J.	Fransk J.	Lydst J.
Græsk Bj.	Latin Gr.	Græsk Bj.
Græsk Br.	Latin Bj.	Historie . . . Br.
Skrivning J.	Arithmetik . . W.	Fransk B.
Latin J.	Regning J.	Latin J.
Latin Gr.	Arithmetik . . W.	Geometri . . . W.
Historie Br.	Lydst Gr.	Danst B.
Latin Bj.	Geographi . . Br.	Prakt. Regning J.
Regning J.	Latin J.	Historie Br.
Geographi . . Br.	Danst B.	Latin Gr.
Arithmetik . . W.	Skrivning . . . J.	Geometri . . . W.
Naturhistorie . C.	Lydst J.	---
Geographi . . B.	---	---
Arithmetik . . W.	Fransk B.	Geographi . . Br.
Prakt. Regning J.	Geographi . . Br.	Lat. Stiil . . Bj.
Lat. Stiil . . Bj.	Latin Bj.	Geometri . . . W.
Danst B.	Latin J.	Geographi . . . B.
Danst B.	Historie . . . Br.	Fransk B.
Lat. Stiil . . Bj.	Latin Bj.	Religion . . . W.
Religion . . . W.	Danst B.	Historie . . . Br.
Latin J.	Naturhistorie . C.	---
---	Nov. Test. gr. W.	Religion . . . W.
Fransk B.	Fransk B.	---
Lydst J.	---	Skrivning . . . J.
---	---	---

Desuden Instrumentalmusik 6 Timer ugentlig for 6 Disciple under Organist Rasmussen, Sang 2 Timer ugentlig under Timelærer Jilstrup, og Gymnastik 3 Gange ugentlig i 4 a 5 Timer fra Foraarets Begyndelse under Adj. Bryndum, Alt efter den sædvanlige Skoletid.

Af denne Tabel vil kunne sees, at Underviisningstimerne fra Skoleaarets Begyndelse vare for 4de Klasse $41\frac{1}{2}$, 3die Klasse $39\frac{1}{2}$, 2den Klasse 37 og 1ste Klasse 35, i Alt 153 Timer ugentlig, og at Fagene vare saaledes fordeelte: Rektor: Latin i 4de Kl., samt Tydsk og Deklamation i 3die og 4de Kl., i Alt 17 Timer; Overlærer Mag. Bjerregaard: Græsk og Lat. Gram. i 4de Kl., og Latin i 2den og 3die Kl., i Alt 27 Timer; Adj. Bryndum: Historie i 1-4 Kl., Geografi i 2-4 Kl. og Græsk i 2den og 3die Kl., i Alt 27 Timer; Adj. Bang: Hebraisk i 3die og 4de Kl., Dansk i 1-4 Kl., Fransk i 2-4 Kl. og Geografi i 1ste Kl., i Alt 24 Timer; Adj. Jürgensen: Latin i 1ste Kl., Tydsk i 1ste og 2den Kl., Fransk og Regning i 1ste Kl., og prakt. Regning i 2den og 3die Kl., i Alt 24 Timer; konstitueret Lærer Wittrup: Religion i alle Klasser, Arithmetik og Geometri i 2-4 Kl., i Alt 24 Timer; Dr. Eschricht: Naturhistorie i 1ste og 2den Kl., 4 Timer; og Timelærer Filstrup: Skrivning i 1-3 Kl., 6 Timer. Paa hvert Underviisningsfag anvendes følgende Timer:

4de Klasse.	3die Klasse.	2den Klasse.	1ste Klasse.
Latin . 12.	Latin . 11.	Latin . 10.	Latin . 10.
Græsk . . 5.	Græsk . . 4.	Græsk . . 4.	Dansk . . 2.
Hebraisk . 3.	Hebraisk . 2.	Dansk . . 2.	Tydsk . . 3.
Dansk . . 2½.	Dansk . . 2½.	Tydsk . . 2.	Fransk . . 3.
Tydsk . . 2.	Tydsk . . 3.	Fransk . . 3.	Religion . 2.
Fransk . . 2.	Fransk . . 3.	Religion . 2.	Historie . 3.
Religion og	Religion . 3.	Historie . 3.	Geografi . 3.
Test. . 4.	Historie . 3.	Geografi . 2.	Regning . 4.
Historie . 4.	Geografi . 2.	Arithm. og	Naturhist. 2.
Geografi . 2.	Arithm. og	Regn. . 3.	Skrivning . 3.
Arithmetik 3.	Regn. . 3.	Geometri . 2.	
Geometri . 2.	Geometri . 2.	Naturhistorie 2.	
	Skrivning . 1.	Skrivning . 2.	
$41\frac{1}{2}$.	$39\frac{1}{2}$.	37.	35.

Efter foranførte Lektionstabel besørge des saaledes Undervisningen her i Winterhalvaaret. Men da den høie Direction paa Overlærer Bjerregaards Andragende bevilgede ham under Aft April Tilladelse til at være fraværende fra Skolen i nogen Tid fra Sommerhalvaarets Begyndelse, for at foretage en Reise til Kjøbenhavn i det Siemed, at erhverve Magistergraden ved Universitetet, saa blev i den Anledning affattet en interimistisk Lektionstabel, for at træde i Brug fra den 27 April, saaledes som følgende Blad udbiiser.

Interimistisk

for Kolding lærde Skole

	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.
8=9.	4. Religion W. 3. Græsk Br. 2. Tydsk . J. 1. Skrivning F.	Hebraisk . B. Latin . Gr. Græsk . Br. Fransk . . J.	Arithmetik W. Græsk . Br. Latin . . Gr. Dansk . . B.
9=10.	4. Latin . Gr. 3. Prak. Regn. J. 2. Historie Br. 1. Religion W.	Latin . Gr. Historie . Br. Religion . W. Latin . . J.	Tydsk . Gr. Hebraisk . B. Historie . Br. Religion . W.
10=11.	4. Græsk Br. 3. Religion W. 2. Naturhist. E. 1. Geografi B.	Tydsk . Gr. Geometri W. fri Historie . Br.	Græsk . Br. Tydsk . Gr. Arithmetik W. Latin . . J.
11=12.	4. fri. 3. Arithmetik W. 2. Skrivning F. 1. Fransk . J.	Græsk . Br. Hebraisk . B. _____ Naturhistorie E.	Geometri . W. fri. _____ Skrivning . F.
2=3.	4. Historie Br. 3. Dansk . B. 2. Latin . Gr. 1. Latin . J.	Lat. Stil Gr. fri. Geometri. W. Tydsk . . J.	Historie . Br. Religion . W. Fransk . . B. Tydsk . . J.
3=4.	4. Lat. Stil Gr. 3. Fransk . B. 2. Prak. Regn. J. 1. Historie Br.	Latin . Gr. Arithmetik W. Geografi Br. Latin . . J.	Lat. Stil Gr. Geografi . Br. Dansk . . B. Latin . . J.
4=5.	4. Latin . Gr. 3. _____ 2. Fransk . B. 1. Regning J.	Historie . Br. Tydsk . Gr. fri. Regning . J.	Latin . . Gr. _____ Græsk . Br. _____ _____
5=5½.	4. Deklama= tion Gr.	3. Deklama= tion Gr.	

Lektionstabel.

fra den 27 April 1840.

Torsdag.	Fredag.	Løvedag.
Hebraisk . . . B.	Religion . . . W.	Hebraisk . . . B.
Latin . . . Gr.	Græsk . . . Br.	Latin . . . Gr.
Græsk . . . Br.	Dansk Stil . . B.	Græsk . . . Br.
Skrivning . . . J.	Fransk . . . J.	Tyds . . . J.
Fransk . . . B.	Latin . . . Gr.	Latin . . . Gr.
Græsk . . . Br.	Hebraisk . . . B.	Historie . . . Br.
Skrivning . . . J.	Arithmetik . . W.	Fransk . . . B.
Latin . . . J.	Regning . . . J.	Latin . . . J.
Latin . . . Gr.	Arithmetik . . W.	Geometri . . . W.
Historie . . . Br.	Tyds . . . Gr.	Dansk . . . B.
Mathematik . . W.	Geografi . . . Br.	Prakt. Regn . . J.
Regning . . . J.	Latin . . . J.	Historie . . . Br.
Geografi . . . Br.	Dansk . . . B.	fri.
Arithmetik . . W.	Skrivning . . . J.	Geometri . . . W.
Naturhistorie . . E.	Tyds . . . J.	---
Geografi . . . B.	---	---
Arithmetik . . W.	Fransk . . . B.	Geografi . . . Br.
Prakt. Regning . J.	Geografi . . . Br.	fri.
Lat. Stil . . . Gr.	Latin . . . Gr.	Geometri . . . W.
Dansk . . . B.	Latin . . . J.	Geografi . . . B.
Dansk . . . B.	Historie . . . Br.	Fransk . . . B.
Latin . . . Gr.	Geometri . . . W.	Religion . . . W.
Religion . . . W.	Dansk . . . B.	Historie . . . B.
Latin . . . J.	Naturhistorie . . E.	---
---	Nov. Test. gr. W.	Religion . . . W.
Fransk . . . B.	Fransk . . . B.	---
Tyds . . . J.	---	---
---	---	---

Men da Udg. Wang den 28 Apr. blev angrebet af en Sygdom, der endnu ikke har forladt ham, saa maatte usfortøbet gøres følgende Forandringer:

J. Adj. Bangs Sygdom bliver hans Timer i

hans Dispensation fra den 29 April

Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.
<p>10=11. 1 Kl. Geografi læres hjemme og høres Lørdag 2=3; derimod omslyttes Franst, S. 11=12 til 10=11, for at undgaae Mellemtimer.</p> <p>2=3 og 3=4. 3 Kl. Version, Gr., istedenfor Danst og Franst.</p> <p>4=5. 2 Kl. Franst. Fri.</p>	<p>8=9. 4 Kl. Hebraist læses af Discipulene hjemme.</p> <p>11=12. 3 Kl. Hebraist. Fri.</p>	<p>8=9. 1 Kl. Danst, fri.</p> <p>9=10. 3 Kl. Hebraist, fri; derimod Lydst Stil, Gr.</p> <p>2=3. 2 Kl. Franst, fri.</p> <p>3 = 4. 2 Klasse Danst, fri; derimod 2=4 Afhandling, B., som fra Naboklassen inspiceres 2=3 af B. og 3=4 af B.</p>

Forening med Overl. Bjerregaards under

1840 saaledes beførgede :

Torsdag.	Fredag.	Løvedag.
8=9. 4 Kl. Hebraisk læses hjemme.	8=9. 2 Kl. Dansk, fri.	8=9. 4 Kl. Hebraisk, læses hjemme.
9=10. 4 Kl. Fransk, fri; derimod Afhandling under Br.	9=10. 3 Kl. Hebraisk, fri; derimod Skrivning istedenfor 11=12.	9=10. 2 Kl. Fransk, fri; derimod Geometri, W., istedenfor 2=3.
11=12. 1 Kl. Geografi læses hjemme.	11=12. 4 Kl. Dansk, fri.	10=11. 3 Kl. Dansk, fri; derimod prakt. Regning, J.
2=3. 1 Kl. Tydsk, J. istedetfor Dansk, derimod 3 Kl. prakt. Regning under W.	2=3. 4 Kl. Fransk, fri; derimod N. Test., W., istedenfor 4=5.	2=3. 1 Kl. Geografi, Gr., og 3 Kl. Religion, W., istedenfor 3=4.
3=4. 4 Kl. Tydsk Stil, Gr., istedenfor Dansk.	3=4. 2 Kl. Dansk, fri; derimod Lat. Stil, Gr.	3=4. 4 Kl. Fransk, fri; derimod Religion, W., istedenfor 4=5.
4=5. 3 Kl. Fransk, fri.	4=5. 3 Kl. Fransk, fri.	

Da 1ste Klasse har sit Læseværelse ovenpaa, adskilt fra de øvrige, saa er dermed den Ubehagelighed forbunden, at den aldrig kan foresættes noget Arbejde under Tilsyn af Læreren i Naboklassen, hvilket saa let kan iværksættes med de øvrige Klasser, og meget bidrager til at lette Besættelsen af Timerne i paakommende Tilfælde. Hvad Hebraisk i 4de Klasse angaaer, da var der i samme lagt saa god en Grund, at Disciplene nok i nogen Tid kunde læse paa egen Haand. Smidlertid androg jeg hos Direktionen paa, at Frank i de 3 øverste Klasser maatte overdrages til Bataillonskirurg Eschricht, og at han foruden de 4 Timer Naturhistorie i 1ste og 2den Klasse, ogsaa maatte erholde en Time til samme i 3die Klasse, og da dette under 23 Mai blev bevilget, saa overtog han strax denne Underviisning, ligesom ogsaa hidtil constituerede, men under 6te Juni til Adjunkt bestiktede, Lærer Wittrop paatog sig Hebraisk i 3die og 4de Klasse fra Midten af Juni. Og da Mag. Bjerrgaard atter havde tiltraadt sine Forretninger, og jeg igjen til ham havde afgivet Latintimerne i 2den og 3die Klasse, saa paatog jeg mig endnu een og siden to Geografitimer i 1ste Klasse, hvortil jeg siden foiede foruden Deklamation i de 2 øverste Klasser, en Time til

Dansk i hver af de 3 nederste. Saaledes bleve da atter alle Fag besatte, og, i Forventning af Direktionens Approbation, vil Underviisningen for det nye Skoleaar blive besørget efter følgende Lektionstabel indtil Hr. Bangs Restitution. Naar denne paafølger, vil han atter overtage Hebraisk, Dansk og Fransk.

	Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.
8=9.	4. Religion W. 3. Græst . Br. 2. Latin . Bj. 1. Skrivning J.	Hebraisk . W. Latin . . Bj. Græst . Br. Fransk . . J.	Arithmetik W. Græst . Br. Latin . . Bj. Fransk . J.
9=10.	4. Latin . Gr. 3. Latin . Bj. 2. Historie Br. 1. Religion W.	Græst . Bj. Historie . Br. Religion . W. Latin . . J.	Tydst . Gr. Latin . Bj. Historie . Br. Religion . W.
10=11.	4. Græst . Bj. 3. Religion W. 2. Naturhist. C. 1. Geografi Gr.	Tydst . Gr. Geometri . W. Latin . . Bj. Historie . Br.	Græst . Bj. Tydst . Gr. Arithmetik W. Latin . . J.
11=12.	4. Gymnast. Br. 3. . 2. Skrivning J. 1. Naturhist. C.	Latin . Gr. Hebraisk . W. Gymnastik Br.	Gymnastik Br. — —
2=3.	4. Historie Br. 3. Naturhist. C. 2. Latin . Bj. 1. Latin . J.	Lat. Stil Gr. Lat. Stil . Bj. Geometri . W. Tydst . . J.	Historie . Br. Religion . W. — Tydst . . J.
3=4.	4. Lat. St. Gr. 3. Fransk . C. 2. Lat. St. Bj. 1. Historie Br.	L. St. og Lat. Gr. Lat. Stil Bj. Geografi . Br. Latin . . J.	Lat. Stil Gr. Geografi . Br. Fransk . C. Latin . . J.
4=5.	4. Latin . Gr. 3. Arithm. W. 2. Fransk . C. 1. Regning J.	Historie . Br. Tydst . Gr. Lat. Stil Bj. Regning . . J.	Latin . Gr. Skrivning . J. Græst . Br. —
5=6.	4. Dans . Gr.	1. Dans . Gr.	2. Dans . Gr.

tabel

for Skoleaaret 1840-41.

Torsdag.	Fredag.	Lørdag.
Hebraisk . . W.	Religion . . W.	Geometri . . W.
Latin . . . Bj.	Græsk . . . Br.	Latin . . . Bj.
Græsk . . . Br.	Latin . . . Bj.	Græsk . . . Br.
Skrivning . . J.	Fransk . . . J.	Tydst . . . J.
Græsk . . . Bj.	Latin . . . Gr.	Græsk . . . Bj.
Græsk . . . Br.	Latin . . . Bj.	Historie . . . Br.
Skrivning . . J.	Arithmetik . W.	Geometri . . W.
Latin . . . J.	Regning . . J.	Latin . . . J.
Latin . . . Gr.	Arithmetik . W.	Latin . . . Gr.
Historie . . . Br.	Tydst . . . Gr.	Hebraisk . . W.
Latin . . . Bj.	Geografi . . Br.	Fransk . . . C.
Regning . . . J.	Latin . . . J.	Historie . . . Br.
Geografi . . Br.	Hebraisk . . W.	Fransk . . . C.
Arithmetik . . W.	—	Geometri . . W.
Naturhistorie . C.	Danst . . . Gr.	Gymnastik . . Br.
Geografi . . Gr.	—	
Geometri . . W.	Fransk . . . C.	Geografi . . Br.
—	Geografi . . Br.	Lat. Stil . . Bj.
Pat. Stil . . Bj.	Latin . . . Bj.	Skrivning . . J.
Danst . . . Gr.	Latin . . . J.	Geografi . . Gr.
Pat. Gram. . . Bj.	Historie . . . Br.	—
Danst . . . Gr.	Latin . . . Bj.	—
Religion . . . W.	Tydst . . . J.	Historie . . . Br.
Latin . . . J.	Naturhistorie . C.	—
Religion . . . W.	Nov. Test. gr. W.	—
Lat. Stil . . Bj.	Fransk . . . C.	—
Tydst . . . J.	—	—
—	Skrivning . . J.	—

Ved forrige Skoleaars Slutning var, ifølge Skolebestyrelserne for samme Aar, Discipelantallet 36. Efter den offentlige Examen 1839 indkom 5 nye Disciple, nemlig: 1) P. Kragh. 2) N. Kralund. 3) J. J. D. Albinus. 4) N. S. Ulmann. 5) H. M. W. Fischer. Af disse kom de 3 første paa øverste, og de 2 sidste paa nænderste Parti i 1ste Klasse. Discipelantallet var saaledes ved indværende Skoleaars Begyndelse 41. Disse 41 Disciple vare saaledes fordeelte:

4de Klasse, a.

- 1) Joh. Henr. Laur. Grønlund, Søn af Rektor.
- 2) Hans Valgard Steingrim Jinsen, Søn af By- og Herredsfoged Jinsen i Ringkjøbing.
- 3) Werh. Chr. Ploug, Søn af afdøde Overlærer Ploug i Kolding.
- 4) Joh. Jak. Bruun, Søn af Postfører, Lieutenant Bruun i Kolding.
- 5) Henr. Carl Vilh. Jind, Søn af Pastor Jind i Hjarup.

4de Klasse, b.

- 6) Sør. Hilmar Steindor Jinsen, Broder til No. 2.
- 7) Chr. Theod. Baupell, Søn af Major v. Baupell i Kolding.
- 8) Aug. Cr. Fred. Carl Møller, Søn af afdøde Marskandiser Møller i Kjøbenhavn.
- 9) Gust. Chr. Orsin Bock, Søn af afd. Proprietær Bock paa Bissegård ved Halborg.
- 10) Pet. Henr. Rastrop, Søn af Landmaaler Lieutenant Rastrop i Sjælland.

- 11) Vilh. Michael Chr. Drenbøll, Søn af Ober= auditor, Herredsfoged Drenbøll i Kolding.
- 12) Jens Hastrup, Søn af Proprietair Hastrup.

3die Klasse.

- 1) Vilh. Aug. Theod. Ingversen, Søn af afd. Postfører Ingversen i Kolding.
- 2) Jens Pet. Karmark Bruun, Broder til No. 4 i 4de Kl.
- 3) Carl Chr. Howig Grønlund, Broder til No. 1 i 4de Kl.
- 4) Carl Edv. Grandjean, Søn af Kontrolør og Landmaaler Grandjean i Kolding.
- 5) Pet. Nik. Kjær, Søn af Kammerraad Kjær paa Strarup.
- 6) Vilh. Lov. Vaupell, Broder til No. 7 i 4de Kl.
- 7) Pet. Tøft, Søn af Borgerlieutenant Tøft i Kolding.

2den Klasse, a.

- 1) Niels Pet. Petersen, Søn af Huuseier og Borger Petersen i Kolding.
- 2) Franz Gotth. How. Grønlund, Broder til No. 3 i 3die Kl.
- 3) Fred. Find, Broder til No. 5 i 4de Kl.

2den Klasse, b.

- 4) Jørg. Andr. Johannsen, Søn af Skriver og Veibetjent Johannsen i Kolding.
- 5) Joh. Ludv. Dan. Strarup, Søn af afd. Pastor Strarup i Lintrup.
- 6) Børge Sophus Elias Møller, Søn af Skolelærer Møller i Hørth.

- 7) Magnus Chr. Lund Poulsen, Søn af afdøde Regimentsdyrlæge Poulsen.
- 8) Ant. Emanuel Lodberg Eising, Søn af Skolelærer Eising i Olby.
- 9) John Baupell, Broder til No. 6 i 3die Kl.
- 10) Pet. Knudsen Blichert, Søn af afd. Assessor Blichert, Sognepræst i Kolding.
- 11) Chr. Dan. Liebumm, Søn af Blikkenslager Liebumm i Kolding.
- 12) Chr. Dittl. Schwensen, Søn af Prokurator Schwensen i Kolding.

1ste Klasse, a.

- 1) Jepp e Madsen, Søn af Gjæstgiver og Borgerrepræsentant Madsen i Kolding.
- 2) Pet. Karberg Baupell, Broder til No. 9 i 2den Klasse.
- 3) Hans Sør. Oluf Claudius Grooss, Søn af Toldinspektør, Justitør. Grooss i Kolding.
- 4) Povl Kragh, Søn af Skolelærer Kragh i Bramdrup.
- 5) Niels Kralund, Søn af Prokurator Kralund i Kolding.
- 6) Joh. Jørg. Dan. Albinus, Søn af Cancelliraad Albinus paa Barmark.

1ste Klasse, b.

- 7) Carl Fred. Carlsen, Pleiesøn af Bataillonskirurg Färber i Kolding.
- 8) Morten Chr. Gilschow, Søn af Apoteker Gilschow i Kolding.

- 9) Axel Sophus Ulmann, Pleisøn af Proprietær Schougaard i Sest.
- 10) Hans Michael Fischer, Søn af Proprietær Fischer paa Prøvegaard.

Af disse 41 Disciple er Bock i 4de Klasse ved Døden afgaaet i December forrige Aar, Liebumm i 2den Klasse udgaaet ved Nyaar.

De 5 Disciple, som udgjøre øverste Parti i 4de Klasse, blive i Aar dimitterede til Universitetet.

Undervisningen i indeværende Skoleaar har i de forskjellige Fag været, som følger:

Latin. 4de Klasse: Lælius, cap. 21-27, Cicero de Oratore lib. 1, cap. 35-62 og dernæst for nederste Parti alene cap. 1-34, Virgils Æneide 4de Bog, Horatz's Ode 1ste og 2den Bog og Brevene 1ste Bog; desuden Kandidaterne repeteret Alt, hvad der skal opgives til Artium. Stil 3 Gange ugentligt. Af Badens Gram. rep. den etymologiske Deel, og gennemgaaet med Forandringer og Tillæg fra Temporum rette Brug til Prosodien. 3die Klasse. Ciceros Taler mod Catilina og Cæsars Borgerkrig 1ste og 2den Bog. Badens Gramm. 7de Udg. S. 162-244. Stil 3 Gange ugentligt. 2den Klasse. Phædrus 2-5te Bog og Cornelius fra Aristides til Thrasybulus. Stil 3 Gange ugentligt. Bad. Grammatik S. 78-167, 7de Udg. 1ste Klasse, øverste Parti: i Blochs Elementarvog hele Grammatikken i Forbindelse med det tilsvarende Vigtigste af Badens Grammatik indtil Syntaxis, og i Læsebogen, 2det Cursus: Fabulæ Æsopicæ, Narratiunculæ og Narrationes; nederste Parti: i Blochs Elementarvog Grammatikken fra

§ 1 til Syntaxis No. 77 og Læsebogen, 1ste Cursus: A. Stykkerne fra S. 53 til 75.

Græst. 4de Klasse: Herodot, 9de Bog, Lucians *Somnium*, *Prometheus paa Kaukasus* og *Timon* 1-34 Kap.; af *Iliaden* 3die og 5te Bog. Langes Grammatik forfra til Adverbierne. 3die Klasse. Xenophons *Memorabilia Socratis* 3die Bog og *Iliaden* 1ste Bog. Langes Grammatik forfra til Adverbierne. 2den Klasse, øverste Parti: i Blochs *Elementarvog* 1ste Cursus IX, a. 98-142; IX. b. 1-31; X. 1-41; XI. 1-15; XII. 1-19; XIII. 1-13; og i 2det Cursus I, 1-18; II, 1-16; III, (*Mythologie*) 1, 1-7; 4, 1-3; 5, 1-5; b, 1; 7, 1; og i Langes Grammatik forfra og til Slutningen af de uregelmæssige Verber (i Udtog); nederste Parti: i Blochs *Elementarvog* 1ste Cursus: I; II; III, 1-26; IV, 1-14; V, 1-15; VI, 1-16; VII, 1-4; VIII, 1-19; IX, 1-78; i Grammatiken S. 1-107 a: til Slutningen af *Verbum* paa *o*.

Hebraisk. 4de Klasse: af Kandidaterne er læst hele *Genesis* og Lindbergs mindre Grammatik; af nederste Parti *Genesis* Kap. 18-31 og i Lindbergs mindre Grammatik forfra og til *Talordene*. 3die Klasse, øverste Parti: 1-3 Kap. i *Genesis* og Lindbergs *Gramm.* forfra indtil *Nomina*; nederste Parti: 1ste Kap. af *Genesis* og Lindbergs *Gramm.* forfra og til de uregelmæssige Verber.

Dansk. 4de Klasse: Her er i *Vinterhalvaaret* bleven læst *Rabbe* „Om den danske Stil“ og skrevet en Afhandling hver Uge; i denne og i 3die Klasse tillige anstillet *Dvæls*er i *Deklamation*, hvortil *Krossings* poetiske Læsebog er bleven brugt. I alle Klasser er læst *Nissens* mindre Grammatik med *Förändring*er og *Tillæg*. 3die Klasse læst og analyseret *Malling*, samt en skriftlig Udarbejdelse hver Uge. 2den Klasse: læst og analyseret

Malling, samt Dansk Stil hver Uge. 1ste Klasse: læst og analyseret Mølbeks Læsebog, samt frevret efter Diktat hver Uge. I Sommerhalvaaret har den danske Underviisning i alle Klasser ved Adjukt Bangs Sygdom i Begyndelsen lidt nogen Standsning og siden nogen Indskrænkning.

Tydsf. 4de Klasse: læst i Hjorts Læsebogs poetiske Afdeling S. 549=605 og i den prosaiske S. 268=325, i Hjorts Gram. § 647=774, § 460=493 og § 1=120. 3die Klasse: Hjorts Læsebog S. 16=100 og Hjorts Gram. § 1=528. Desuden ere begge Klasser bleve stadigen øvede i at skrive Tydsf Stil. 2den Klasse: Riises mindre Læsebog S. 185 til Enden og S. 22=94; i Hjorts Gram. har øverste Parti læst § 1=460, og nederste Parti § 161=393. 1ste Klasse: Riises Læsebog S. 185 til Enden og S. 22=69, samt Hallagers Grammatik.

Fransk. 4de Klasse: Borrings *Etudes Littéraires* 3die Udgave S. 1=109, og Deichmanns Grammatik. 3die Klasse: Borrings franske Læsebog for Mellemlasferne S. 1=109, 3die Udg., og Borrings Grammatik til Participierne. 2den Klasse: Borrings *Manuel des enfans* S. 68=165, 2den Udg., og Borrings Grammatik til de uregelmæssige Verber af 3die Conjugation. 1ste Klasse, øverste Parti: Borrings *Manuel des enfans* S. 5=64, og i Grammatiken i samme Bog § 10=53.

Religion. 4de Klasse: Kandidaterne have læst hele Fogtmanns Lærebog, Herslebs større Bibelhistorie og Matthæi Evangelium; de Øvrige i Fogtmanns Lærebog læst § 122=156 og repet. § 1=105, samt i Herslebs større Bibelhistorie forfra til Erilet, samt Matthæi Evangelium. 3die Klasse: i Fogtmanns Lærebog, Indledningen, 1ste Kap., 2det Kap. 1ste, 2det og 4de Afsnit, samt 3die Kap.

1ste og 2det Afsnit; i Herslebs større Bibelhistorie det gamle Testament. 2den Klasse: i Balles Lærebog 7de, 8de, 1ste, 2det, 3die og 4de Kapitel; i Herslebs mindre Bibelhistorie det gamle Testament. Desuden er lært 20 forskellige Psalmer af den evangelisk christlige Psalmebog. 1ste Klasse: i Balles Lærebog de 3 første Kapitler, samt af 6te Kap. til Pligterne mod Næsten; i Herslebs Bibelhistorie forfra til Esra. Af Psalmebogen er lært 12 Psalmer.

Historie. 4de Klasse: 1) Litteraturhistorien efter Kall; 2) den gamle Historie, med Undtagelse af Rom og de mindre Stater i Asien, der opstode efter Alexander den Stores Død; Repetition af Sverrig, Rusland, Polen, Preussen, Ungarn, Tyrkiet og det græske Keiserdømme. 3die Klasse: Tydskland, Nederlandene, Frankrig indtil Revolutionen. 2den Klasse: Spanien, Nederlandene, Frankrig til Ludvig XIV. 1ste Klasse, i Kosfods fragmentariske Udtog fra Korstogene indtil 1804.

Geografi. 4de Klasse: Nises Lærebog, med Undtagelse af Helvetien, Italien, Ungarn og Tyrkiet; den gamle Geografi efter „Estrups Grundlinier“ indtil Dacien. 3die Klasse: Tydskland, Nederlandene, Belgien, England, Portugal, Spanien, Frankrig, Helvetien. 2den Klasse: Tydskland, Nederlandene, Belgien, England, Portugal, Spanien. 1ste Klasse. Efter Ingerslevs „Korte Lærebog“ læst S. 1-88, o: Europa.

Naturhistorie. 3die Klasse: Botanik efter Kielsen's Naturhistorie. 2den Klasse: Pattedyrene og Fuglene, samt Botanik efter Kielsen. 1ste Klasse: Pattedyrene og Fuglene efter Kielsen.

Arithmetik. 4de Klasse: efter Bjørn, Læren om Potenser og Rodder, om Rodstørrelser og deres Behandling, samt foretaget praktisk Øvelse i Regning med Poten-

ser og Rodstørrelser. Med Kandidaterne er gennemgaaet privat Arithmetikken forfra til Læren om Potenser. 3die Klasse: Læren om Tal, Talsystemer, Tallsøsning, Talskrivning, Talsforandringer med benævnte og ubenævnte Tal, Bogstavregning, Tals Deelighed, samt foretaget praktisk Øvelse i Bogstavregning. Efter Cramers Regnebog *Regula Trium inversa* indtil Selskabsregning. 2den Klasse: Fra Begyndelsen til Division i Bogstavregning, samt praktisk Øvelse med Bogstavstørrelseres Addition og Subtraktion. Efter Cramers Regnebog *Regula de Tri* indtil Beræregning. 1ste Klasse: Efter Cramers Regnebog Brok indtil Slutningen af Huusholdnings Exempler.

Geometri. 4de Klasse: fra Kapitlet om Cirklen — § 90 — til Slutningen af Plangeometrien — § 146. Med Kandidaterne er hele Geometrien repeteret. 3die Klasse: Indledningen, Afsnittet om Trianglers Congruens, parallelle Linier, Firkanten, Cirklen og Polygoner til Afsnittet om Figureres Ligeformedhed — § 99. 2den Klasse: Indledningen, Afsnittet om Trianglers Congruens, parallelle Linier, Firkanten til Afsnittet om Cirklen § 60.

Kalligrafi, 3 Timer i 1ste, 2 i 2den og 1 i 3die Klasse under Timelærer Filstrup.

Desuden Instrumentalmusik 6 Timer ugenligt for 6 Disciple, der øves særskilt, hver i een Time om Ugen, paa Floite og Fiolin under Organist Masmussen, og Sang 2 Timer ugenligt for de Disciple, der dertil have Anlæg, — i dette Skoleaar 13 — under Timelærer Filstrup.

Den gymnastiske Undervisning har hidtil blot været foretaget om Sommeren under Adjunct Bryndums Veiledning. For Fremtiden vil nu denne ogsaa finde Sted om Vinteren i Timen 11-12 saaledes, som af Lektionstabellen

kan sees. Foruden Sugning er nu ogsaa Øvelse med Ges
~~man~~ værre komne til. Svømmeøvelserne foretages, som
 sædvanligt, fra Vaade i Fjorden næsten en Hjerdingvei fra
 Byen, men i Sommer har Veiret dertil været temmeligt
 ugunstigt, saa at disse Øvelser kun faa Gange ere blevne
 foretagne. Derimod have adskillige Disciple flittigen øvet
 sig selv i Sommerferien.

Af nye Læsebøger er med Directionens Approbation
 bleven indført Borrings Etudes Litteraires, for at brugs
 ges afvexlende med Bjerrings Lectures francaises i 4de
 Klasse. Ligeledes er indført Jengerslevs mindre Geografi
 i 1ste Klasse.

Med Lærerne er skeet den Forandring, at Overlærer
 Bjerregaard i Anledning af Kroningshøitidelighederne
 har erhvervet sig Magistergraden i Filosoffen ved Kjöben=
 havns Universitet, og at hidtil konstituerede Lærer Wit=
 trup under 6te Juni d. A. allernaadigst er bleven be=
 stiftet til Adjunkt her ved Skolen.

Skolebibliotheket har siden min sidste Anmeldelse,
 den 8 Septbr. 1838, haft følgende Tilvært:

1838.

Henrichsen, om Grækernes politiske Vers. Program,
 1838. 4.

Flemmer, Tale ved Reformationensfesten 1836. Pro=
 gram, 1838.

J. S. B. Suhr, om Kjærlighed mellem Lærere og Disciple. 1837.

J. H. Bang, den christelige Kirkes Bilskaar til M. Aurels Død. Progr. 1838.

Manjas Kort over Danmark. 3die Bl.

J. K. Whitte, De rebus Chiorum. Magisterdisp. 1838.

D. G. Monrad, De formis quiescentibus linguarum Semiticarum. Pars 1or. Magisterdisp. 1838.

D. Worms efterladte Skrifter, 2det H., Juvenals udvalgte Satirer, 1ste H. 1838. Sammes 2det H., 1838.

J. P. F. Königsfeldt, Annotationes ad poster. librum Samuelis et prior. Chron. p. 1or. Progr. f. 1838, tilligemed Rekt. Flemmers Skoleefterretninger.

E. P. Rosenbahl, tvende Taler. Progr. 1838.

B. Borgen, om Brugen af Adjekt. og Pronom. i det lat. Sprog. Progr. med Skoleefterretn. 1838.

F. Lange, Brudstykke af en almindelig Grammatik. Progr. 1838.

P. G. Nohr, Efterretninger om Rønne Skole fra 1818 til 1838. Progr.

N. L. Nissen, Skoleprogram for 1838. 4.

E. H. Ralkar, om den idolo. Cultus. 1ste Deel. Progr. 1838.

E. H. Blache, Nekrolog over J. Stougaard. Progr. 1838.

P. Adler, Efterretninger om Ribe. 6te Samling. Progr. 1838.

S. M. J. Bloch, Tanker om det lærde Underviisningsvæsen. 3die H. Progr. 1838.

F. Klee, Danmark, et statistisk Erindringsblad. 1838. Folio.

J. Klee, Europa, en statistisk Oversigtstabel. 1838.
Folio.

Examenslister for 1838. Folio.

Stephani Thesaurus. 4, 2=3.

J. E. Larsen, De comitiis et senatu Daniæ ante
1660. Universitetsprogr. 1838. 4.

Cl. J. E. Hornemann, De calomelle. Licentiat-
disp., 1838.

Volger, Handbuch der Geographi. 2 Th.

Seebode, neue Jahrbücher für Philologie und Pädag-
ogik. 1838.

Maaanedskrift for Litteratur. 1838.

1839.

Tafel, Römische Prosaiker, 127=141. 1837=38.

Samme, Griechische Prosaiker, 162=182. 1837=39.

Hof= og Statskalender for 1839.

H. N. Clausen, Kjøbenhavns Universitets Virksom-
hed i Rektoratet 1837=38.

A. Hannover, De cartilaginibus auris externæ.
Licentiatdisp. 1839. 4.

J. H. Larsen, om de danske Kongers, Deeltagelse i
Retspleien. Universitetsprogr. 1839. 4.

Fogtmanns og Hurtigkarls Forordninger om
Geistligheden, ved Kolderup = Rosenvinge. 2, 4 og
3, 1=3. 1839.

H. Krøyer, Naturhist. Tidsskrift. 2, 4=5. 1839.

Gibbon, Geschichte des Verfalls u. Untergangs des
römischen Reiches, in 1 Bande, v. Sporschild. 1837. 4.

L. Holberg, Danmarks Historie. 1ste og 3die Deel.
1762. 4. (2den Deel mangler).

J. W. Hornemann, dansk økonomisk Plantelære. 1796.

P. Ovidii Nasonis Opera, in tres partes divisa, ed. Borchardus Cnippingius. 1670. (2den Deel mangler).

Justini Historiæ. cur. J. F. Fischer. 1757.

C. Plinii Secundi Epistolæ. rec. et illustr. G. E. Gierig. 2 Dels. 1800=2.

C. C. Tacitus's Aarbøger, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 11, 12, 13de Bog, ved J. Baden. 1773=75. (7, 8, 9, 10de Bog mangler).

Chr. Garve, Versuche über verschiedene Gegenstände ic. 2 Th. 1790=92.

Charitonis Aphrodisiensis De Chærea et Callirrhoe libri VIII. per J. J. Reiske. 1783.

Stephani Thesaurus. 3, 5=6.

Schouws og Eschrichts Afbildninger. 5te Hefte. 1839.

H. P. Selmer, Kjøbenhavns Universitets Aarbog for 1838.

A. G. Melchior, De Strabismo. Licentiatdisp. 1839.

Blandinger fra Sorø. 10de H. 1839.

S. Egilsen, Odysseen paa Jølandst, 13=16de Bog. Progr. f. 1839.

J. Barfød, Brage og Idun. Et nordisk Fjerdingaarsskrift. 1, 1=2 og 2, 1. 1839.

E. A. Scharling, De chemicis calculorum vesicariorum rationibus. Magisterdisp. 1839. 4.

J. C. Rørdam, De side Patrum. Theol. Doktor=disp. 1839.

J. C. Hornemann, *De crimine raptus*. Juridisk Licentiatdisp. 1839.

C. A. Thortsen, *hist. Udsigt over den danske Litteratur indtil 1814*. 1839.

H. P. Selmer, *Akademiske Tidender*, 4, 3. 1839.

H. R. Raaf, *Morsstabslæsning*, 1839, 1=4.

Th. Becker, *Orion*, *hist.=geogr. Maanedsskrift*, 1, 1=3, og 2, 1=2. 1839.

C. F. Wegener, *Om Carl den Danske*. Progr. 1839.

W. Scott, *Det nyere Skotlands Historie*, 3die Deel. 1839.

Cl. J. L. Hornemann, *De calomelle. p. 2. med. Doctordisp.* 1839.

Ch. H. Bjerling, *om at forvandle det ene Metal til det andet*. Progr. 1839.

Manjas Kort over Danmark, 4 Bl. Resten af Sjælland, 5te Bl. Laaland og Falster. 1839.

Saxonis Grammatici Historia Danica per P. E. Müller & I. M. Velschou. 1, 1-2. 1839.

C. Mølbech, *Historisk Tidsskrift*. 1, 1. 1839.

S. Stern, *Beskrivelse over Kjøbenhavn*. 1 H. 1839.

C. S. Rosendahl, *En Tale*. Progr. 1839. 4.

B. Borgen, *Carmen reformationis og Skolecfterretninger*. Progr. 1839.

I. S. F. Königsfeldt, *Annotationes ad libr. post. Samuelis et pr. Chronicorum*, p. 2. med Flemers Skolecfterretninger. Progr. 1839.

C. H. Kalkar, *om den idolol. Cultus*, 2den Afd. Progr. 1839.

C. W. Elberling, *De P. Clodio; samt Skolecfterretninger*. Progr. 1839.

F. Lange, Brudstykke af en almind. Gramm. Progr. 1839.

P. N. Thorup, Efterretninger om Ribe. Program 1839.

S. N. J. Bloch, Tanker om det lærde Underviisningsvæsen, 4 S. Progr. 1839.

M. T. Ciceronis De finibus honorum et malorum. illustr. I. N. Madvig. 1839.

Gramenslister for 1839.

H. W. Scheel, om Tilbageholdelsesretten. Universitetsprogram 1839.

F. P. J. Dahl, Aftvungne Bemærkninger om „Roma Danica.“ 1839.

J. Grønlund, Brudstykke af „De Oratore“; med Skoleefterretninger. Progr. 1839.

V. Rothe, De pericoparum origine. Theol. Doctordisp. 1839.

P. H. Tregder, De casuali Nominatum Lat. Declinatione. Magisterdisp. 1839.

F. C. Petersen, Tidsskrift or Litt. og Kritik. 1 Hæft. 1839.

~~Manfæ Kort og Danm., 5 Bl. Laaland og Falster.~~ 1839.

C. F. Boiesen, Haandb. i de Rom. Antiquiteter. 1839. 2 Exempl.

W. A. Becker, Gallus, Römische Scenen aus der Zeit Augusts. 2 Hfte. 1838.

1840.

J. P. Krebs, Antibarbarus der Lat. Sprache. 2te Aufl. 1837.

- S. C. Schirly, Vorschule zum Cicero. 1837.
- C. Wilster, Euripides, oversat. 1840.
- Schouws og Eschrichts Ufbildninger. 6te H. 1840.
- A. Ohlenschläger, Mindedigt over Kong Frederik VI. Universitetsprogr. 1840. Folio.
- C. F. Wegener, Indbydelse til Sorgefesten f. Kong Frederik VI paa Sorø Akademi. 1840. 4.
- D. L. Bang, Mindetale ov. Kong Frederik VI. 1840.
- H. F. Høegh-Nissen, Latinsk Grammatik. 2 D. 1839.
- R. F. Beckers Verdenshistorie, ved Lockell, Woltmann og Menzel, overs. af J. Riise. 1 H. 1840.
- H. Krøyers Naturhist. Tidsskrift. 2, 6. 1840.
- L. Beckers Orion. 2, 3. 1839.
- H. A. Raaf, Morstabslæsning. 1840, 1ste H.
- Fogtmanns og Hurtigkarls Forordninger ic. ved Rolderup-Rosenvinge. 3, 4. 1840.
- P. E. Lind, De coelibatu Christianorum. Theol. Licenciatsdissp. 1839.
- Chr. Mølbeek, Historisk Tidsskrift. 1 B. 2 H. 1840.
- J. N. Madvig, Blik paa Oldtidens Statsforfatning. Universitetets Kroningsprogr. 1840. Folio.
- B. S. Jagemann, Skyhimlen. Sorø Akademies Kroningsprogr. 1840, 4.
- H. P. Selmer, Kjøbenhavns Universitets Aarbog for 1839.
- S. Sterm, Beskrivelse over Kjøbenhavn. 2 H. 1840.
- ———— over Kjøbenhavns Amt. 1ste Deel. 1839.
- Krøyers Naturhist. Tidsskrift. 3, 1. 1840.

S. Egilfen, *Odysseen p. Islandsk*, 17=20 B. Program 1840.

P. C. Stenersen=Gad, *De Luthero*. Theol. Doctordisp. 1840.

J. N. Bornemann, *Anselmus et Abælardus*. Theol. Licentiatdisp. 1840.

S. C. Nothe, *De vita et gestis Anselmi*. Theol. Licentiatdisp. 1840.

N. Nielsen, *De speculativa historiae sacrae tractandæ methodo*. Theol. Licentiatdisp. 1840.

J. Bech, *De capite 53io libri Jesaiani*. Theol. Licentiatdisp. 1840.

P. Petersen, *Symbolæ ad fidem et studia Tyrannii Rufini illustranda*. Theol. Licentiatdisp. 1840.

J. N. Damkjær, *De pericopis*. Theol. Licentiatdisp. 1840.

D. C. Lund Gad, *De argumentis pro existentia Dei*. Theol. Licentiatdisp. 1840.

Dirckind de Holmfeldt, *Prolegomena de notionem proprii rerumque dominii*. Jur. Doctordisp. 1840.

N. L. Casse, *De damno ab animalibus dato*. Jur. Doctordisp. 1840.

C. C. Hall, *De indiciis*. Jur. Licentiatdisp. 1840.

G. C. With, *De carne mammalium domesticorum ægrotantium judicanda*. Med. Doctordisp. 1840.

N. Bunzen, *De apparatu permanente amylaceo in ossium fracturis adhibito*. Med. Licentiatdisp. 1840.

C. Kayser, *De versione in caput in situ foetus obliquo*. Med. Licentiatdisp. 1840.

J. C. Sartorff, *De funiculi umbilicalis prolapsu*. p. 1. Med. Licentiatdisp. 1840.

C. N. Dahlerup, *De ulcere ventricali perforante. p. 1.* Med Licentiatdisp. 1840.

C. F. N. Oluffsen, *De parallaxi lunæ.* Filos. Doktordisp. 1840. 4.

C. P. Paludan=Müller, *De foedere inter Daniam, Sveciam et Norvegiam.* Filos. Doktordisp. 1840.

J. B. F. Bjerregaard, *De libertinorum conditione libera republ. Romana.* Filos. Magisterdisp. 1840.

A. S. Wesenberg, *Emendationes M. T. Ciceronis epistolarum.* Filos. Magisterdisp. 1840.

A. P. Adler, *om den isolerede Subjectivitet.* 1ste Deel. Filos. Magisterdisp. 1840.

F. Barfod, *Brage og Idun.* 2, 2. 1839.

Stipendier have i indværende Skoleaar følgende Disciple havt: G. Chr. Ploug 20 Rbd., H. C. B. Find og P. H. Rastrup hver 10 Rbd., Alt at oplægge. Fri Undervisning have følgende havt: J. H. L. Grønlund, J. J. Bruun, S. H. S. Finsen, Chr. Th. Vaupell, A. E. F. E. Møller, B. A. Th. Jørgensen, J. P. R. Bruun, C. Chr. H. Grønlund, C. E. Grandjean, B. L. Vaupell, P. Toft, N. P. Petersen, F. G. H. Grønlund, J. A. Johannsen, J. L. D. Strarup, B. S. E. Møller, M. Chr. L. Poulsen, A. E. L. Eising og P. R. Blizhert. Desuden Undervisning for nedsat Betaling: Chr. D. Liebumm, Chr. D. Schwensen og P. Kragh.

Hvad Gaver til Skolen angaaer, da har jeg blot at anføre, at Kjobmand J. P. Wisling her i Byen Tid efter anden har foræret til Skolen 3 Barometre og et Thermometer, men hvoraf dog kun nu eet Barometer er i brugbar Stand.

For til enhver Tid at kunne bedømme Disciplenes Flid og Dpførsel, haves i hver Klasse en Timeprotokol, hvori indføres de daglige Karakterer, samt hvad der i hver Time er bleven examineret eller gennemgaaet, saavel som hvad Anmærkninger Disciplene paadrage sig enten for Dovenskab eller usædelig Dpførsel. Disse Anmærkninger indføres om Løverdagen tilligemed de daglige Karakterer i Disciplenes Karakterbøger, og tager da hver Discipel sin Karakterbog hjem til Foreviisning og Underkrift. Karakterbøgerne, der ere i stort Kvartformat, ere saaledes indrettede, at hvert Fag og hver Dag har sin Rubrik, og at 4 Uger have Plads paa eet Blad. Ved Ugens Slutning uddrages tillige af de daglige Karakterer en Hovedkarakter af hver Lærer i sine Fag, og efter 4 Ugers Forløb sammentælles Ugernes Sum, hvortil endnu føies + 1 for hver Anmærkning, og efter Størrelsen af denne Sum bestemmes Disciplenes Plads for de næste 4 Uger. Smidlertid ere disse Anmærkninger for Usædelighed kun sjeldne, da der med Omhyggelighed vaages over Disciplenes Dpførsel baade i og udenfor Skolen. Hyppigere anvendes de mod den første Feil, til hvis Forebyggelse ogsaa haves et Spanstrør paa Skolen, et Opmuntringsmiddel man dog efter min Formening kun sjelden behøver at ty til, naar man kun ikke giver Disciplene længere Læxier for, end de til hver Dag kunne overkomme.

Under sit Ophold her i Kolding Mandagen den 3 August d. N. behagede det Hs. Majestæt Kongen ogsaa at bære vor lille Skole med sin allerhoieste Nærberøelse. Skjøndt Ferien allerede var begyndt og nogle Lærere saaledes vare bortreiste, saa vare dog adskillige tilstede, og af Disciplene var fra Byen og Omegnen omtrent Totrediedeel samlet paa Skolen. Efter allernaadigst erholdt Tilladelse henvendte Rector sig fra Kathedret til Hs. Majestæt med følgende Ord, hvori han udtalte et almindeligt næret Dvsfe:

Nær hilset, Danmarks Christian!
 I denne Musers stille Bolig,
 Paa Grændsen af det Tydske Land,
 Ved Naens Bred, der rinder rolig,
 Og slynger venligen sin Favn
 Omkring det Danske, Tydske Navn.

Dig hilser rogt, vor Konge god!
 Den mindste iblandt Landets Skoler,
 Der, rysted tidt, uroffet stod
 Dog end, og paa Din Viisdom stoler,
 At den skal til fornøet Liv
 Sig reise ved Dit Skaberbliv.

Den Skole fostred i sit Skjød
 Saa mangan Søn fra Eesøvig's Gletter,
 Som her en fjærlig Pleie nød,
 Og Seir det Danske Sprog forjætter,
 Der meer sig ved Dit vise Bud
 Blandt Nabofolket breder ud.

Men Pladsen er saa snever her,
 Og Skolen er saa trang og lille.
 Dog, hvis vor Virken er Dig fjær,
 Og, ædle Konge! hvis Du vilde,
 Da sjenk det Gamle ned i Gruus,
 Og der blev reist et større Huus.

Saa byd den synke da i Graus,
 Og, for at den kan andre ligne,
 Skjænk os et større Skolehuus,
 Og fjerne Slægter skal Dig sige,
 Gaavel paa hiin, som denne Vred
 Af Aaen hist i tusind Led.

Og Kroniken fortælle skal
 Engang: der var hos os en Koning,
 Der Guder gav os uden Tal
 I huld Forening med sin Dronning.
 Til Tronen Folket fast de bandt,
 Og Folkets Hjerter begge vandt.

* * *

Derfor hver Danmark nu med jublende Røst
 Sin Konge den ædle, sin Dronning den blide
 Hilser med rørt og taknemmeligt Bryst
 Fra By og til By gjennem Landet saa vide.
 Derfor det lyder fra Borg og til Hytte:
 „Himlen vor Drot og vor Dronning beskytte!“

Efterat have besvaret disse Ord i de allernaadigste Udtryk, behagede det Hs. Majestæt at lade sig Lærerne foreslå, og til dem at henvende nogle Ord, og derpaa Disciplene, at erkjendte sig om deres Navne og om deres Forældre, og til Slutning at opmuntre dem til Flid, for engang at blive nyttige Borgere i Staten.

Med Hensyn til Kolding Skoles Beliggenhed, vil jeg i Anledning af det Foregaaende blot tilføie, at samme efter

min Formening ikke kan være ønskeligere end den er. Den ligger i en smuk Egn, i en By, der er meer og meer i Opkomst, i en folkerig og velhavende Omegn, hvor der findes mange Familier udenfor Bondestanden, og, hvad der er det Vigtigste, lige paa Grændsen af det Slesvigste, hvorfra der bestandigt ere Disciple her i Skolen, for Tiden 3 fra det Nærmeste af Slesvig, men i min Embedstid har der endog saa været een fra Christiansfeldt, en anden fra Maugstrup og en tredie fra Tjølstrup, hvilke sidste Byer begge ligge i Nærheden af Haderslev. Dette synes mig at være en Hovedgrund, hvorfor Kolding Skole bør beibliv. Men da vil det ogsaa være nødvendigt at udvide eller reent ombygge den; thi en mere kneben og ubeqvem Skole end denne, til 4 Klasser, kan der neppe tænkes. Midlerne dertil ville vel ikke være saa vanskelige at finde, især under saa høi en Kapitelstart, som i de sidste Aar. Og naar engang Sors Akademi i det ædleste Diemed afgiver Noget af sin rige Overflodighed til de lærde Skoler, da ville alle Mangler i oekonomisk Henseende være afhjulpne. Da vil der ogsaa kunne tænkes paa at forbedre Lærernes Stilling, hvoraf nu Mange sukke under trange Kaar, medens man seer Borgere og Landmænd — og især de Sidste — at hæve sig til en hidtil ukjendt Velstand. Da vil nyt Liv og Mod vækkes hos saa Mange, der arbeide paa den oppvørende Slægts Forædling, saa at de med friske Landskræfter og uformørket Sind, uden ængstelige Sorger for dette Livs Ophold kunne tage fat paa deres Gjerning, gjøre den med Glæde og ikke sukke, thi det er sikkert ikke gavnligt.

Fra Kolding lærde Skole dimitteres i Aar til Univer-
sitet følgende 5 Kandidater, hvis Forældres Stilling alle-
rede forhen er anført:

1. H. B. S. Finsen.
2. J. J. Bruun.
3. J. H. L. Grønlund.
4. G. Chr. Ploug.
5. H. C. B. Find.

De skriftlige Prøver i Latin, Religion og Historie ud-
arbejde disse i Forening med 4de Klasse's Disciple strax før
Eramen i de sædvanlige Læretimer. Derpaa foretages de
skriftlige Prøver med Skolens øvrige Disciple, som ogsaa
med Kandidaterne i Tydsk, saaledes:

Mandag den 21 Septbr.

Formid. Kl. 8. 4de og 3die Kl. Tydsk Stiil. 2 Kl. Lat. Stiil.
Efterm. Kl. 2. 3 Kl. Lat. Stiil. 2 Kl. Dansk St.

Tirsdag den 22 Septbr.

Formid. Kl. 8. 3 Kl. Oversættelse fra Lat. 1 Kl. Dansk Stiil.
Efterm. Kl. 2. 3 Kl. Religionsudarbejdelse.

— Kl. 6. Censur over 4de Klasse's skriftlige Arbejder.

Derpaa afholdes den mundtlige Examen med Kandida-
terne i følgende Orden:

Onsdag den 23 Septbr.

Formid. Kl. 8½. Græsk, Religion og Tydsk.
Efterm. Kl. 3. Historie, Geografi og Fransk.

Torsdag den 24 Septbr.

Formid. Kl. 8½. Latin, Lat. Gramm. og Hebraisk.
Efterm. Kl. 3. Arithmetik og Geometri.

Fredag den 25 Septbr.

Formid. Kl. 11½. Skolefest i Anledning af Kandidaternes Bortgang; ved hvilken Leilighed ogsaa afsynes følgende Farvel til Kandidaterne, der allerede eensgang før er brugt, og som jeg agter fremdeles at bruge ved samme Anledning.

Tone: Jeg fremmed her til Stedet kom.

Vi samles da for sidste Gang
Med Eder her som Skolens Sønner.
Men paa den Vei saa fjern og lang,
I stunde til, skal vore Bonner
Ledsage Eder hjærtligen,
I Gifte, som nu drage hen!

Den Vei saa lang ei ene gaaer
Til Axelstad, men gjennem Livet.
Held da Enhver, der mandigt staaer
Paa Veien fast; thi svagt, som Sivet,
Mod Verdens Tant og Kjødets Lyst
Saa ofte er det unge Bryst.

Til denne Vandring fjern og lang
Vi Kraft da ønske Eder Alle.
Dg vorder stundom Veien trang
Da vaag og strid, at I ei falde!
Et roligt Sind er Kampens Len,
Dg Seirens Palme er saa skøn.

Saa far da vel! Med freidigt Mod
Dg Glid og Daadskraft frem I træde!
Pluk Glædens Blomst for Eders Fod;
Men Dyd dog Hjenker ædlest Glæde.
Med Hjertet reent I drage hen,
Sid saa vi aller sees igjen!

Med Skolens øvrige Disciple fortsættes derpaa Examen i følgende Orden, altid fra Kl. 9 og Kl. 3, naar ikke anderledes er anført:

Lørdag den 26 Septbr.

1ste Børelse.	2 det Børelse.
Fornmidd. 4 Kl. Græsk.	3 Kl. Tydsk.
	Kl. 10½. 2 Kl. Naturhistorie.
	Kl. 9. (i 3die Børelse.)
	2 Kl. Arithmetik og Geometri.
Eftermidd. 3 Kl. Historie og Geografi.	1 Kl. Religion.

Mandag den 28 Septbr.

Fornmidd. 4 Kl. Historie og Geografi.	2 Kl. Tydsk.
	Kl. 11. 3 Kl. Naturhi=
	storie.
Eftermidd. 3 Kl. Arithme=	1 Kl. Tydsk og Natur=
tik og Geometri.	storie.

Tirsdag den 29 Septbr.

Fornmidd. 4 Kl. Hebraisk.	2 Kl. Fransk.
Kl. 10. 4 Kl. Latin og Lat. Gram.	
Eftermidd. 2 Kl. Historie og Geografi.	1 Kl. og Kl. 4½ Alle Kl. Regning.

Onsdag den 30 Septbr.

Fornmidd. 4 Kl. Arithmetik og Geometri.	3 Kl. Latin.
	Kl. 10½. 1 Kl. Latin.
Eftermidd. 2 Kl. Religion.	3 Kl. Fransk.
	Kl. 5. 1 Kl. Fransk.

Torsdag den 1 Octbr.

Fornmidd. 4 Kl. Tydsk.	2 Kl. Græsk.
Kl. 10½. 2 Kl. Dansk.	
Eftermidd. 1 Kl. Historie, og Kl. 4½ Geografi.	2 Kl. Regning. <i>1½ - 3 Kl. Religion.</i>

Fredag den 2 Octbr.

1ste Bærelse. 2det Bærelse.
 Formidd. 1ste, 3die og 4de 3 Kl. Hebraisk.
 Kl. Dansk.

Eftermidd. 2 Kl. Latin. 4 Kl. Fransk.

Lørdag den 3 Octbr.

Formidd. 4 Kl. Religion. 3 Kl. Græsk.

Eftermidd. Kl. 3. Censur og Karakterindskrivning af
 Skolens Lærere.

Mandag den 5 Octbr.

Formidd. Kl. 10. Alle Klasser Gymnastik.

Eftermidd. Kl. 3. Prøve i Sang og Musik.

Tirsdag den 13 Octbr.

Eftermidd. Kl. 3 prøves de Nymeldte.

Onsdag den 14 Octbr.

Formidd. Kl. 11½ foretages Translokation en med sæd-
 vanlig Høitidelighed, og Torsdag d. 15 Octbr begynder
 Undervisningen for det nye Skoleaar.

Disciplenes Forældre og Børger, samt enhver Viden-
 skabernes og Skolens Belynder indbydes herved ær-
 bodigt til efter Leilighed og Behag at høre den mundt-
 lige Deel af denne Examen, saavel som begge Høitidelighe-
 der d. 25 Septbr. og den 14 Octbr. med deres Nærvær-
 relse.

Kolding d. 15 Septbr. 1810.

Gronlund.

